

Göteborg den 18 november 2022

Länsstyrelsen Skåne
skane@lansstyrelsen.se

Synpunkter på ” Bevarandeplan för Natura 2000-området Sydvästkånes utsjövatten SE0430187”, dnr 511-21101-2022

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten - från Koster till Kalix. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om selektivitet, skonsamhet och kvalitet.

SFPO anser generellt att förslaget till bevarandeplan är mycket långtgående i de spekulativa resemangen om hotbild och i förslagen på prioriterade åtgärder. Det kan ifrågasättas huruvida många av åtgärderna är effektiva samt praktiskt och ekonomiskt genomförbara samt samhällligt lämpliga och önskvärda. Vi är förvånade över att ett förslag till bevarandeplan inte inkluderar någon form av ekonomisk konsekvensanalys. I EU Kommissionens tillkännagivande om förvaltning av Natura 2000-områden (C(2018) 7621 final) sägs om nödvändiga bevarandeåtgärder bland annat att ”Åtgärderna måste vara realistiska, kvantifierade, hanterliga och tydligt formulerade, och de ska bygga på en lämplig nivå av teknisk expertis som fastställer grundläggande åtgärder och sådana åtgärder för vilka det finns olika alternativ för genomförandet, anpassade till lokala intressen. Vidare anges att det ” behövs information om beräknade kostnader för genomförande och övervakning, administration, kompensationsbetalningar etc. samt nödvändig personal och kompetens samt eventuella finansieringsinstrument. SFPO kan inte se att förslaget till bevarandeplan uppfyller dessa delar.

Under rubriken "Hotbild" nämns att ett för stort uttag av fisk, oavsett fiskemetod, leder till minskning av bestånden som i sin tur kan få svårt att återhämta sig. Ett för stort uttag kan också leda till förskjutningar i näringsväven och få påverkan på alla trofiska nivåer inte minst genom minskad tillgång eller försämrade kvalitet på bytesfiskar för marina däggdjur eller sjöfåglar...".

I detta sammanhang vill SFPO påpeka att uttaget av fisk regleras dels inom ramen för EU:s Gemensamma Fiskeripolitik (GFP), dels nationellt av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Flera arter som är aktuella i bevarandeplanen har stora utbredningsområden och regleras efter målsättningarna och i GFP genom kvoter och tekniska regleringar. Till exempel är riktat fiske efter torskfiske och den så kallade västra sillen stoppat i Östers. Enligt Åtgärdsprogrammet för tumlare är sill och torsk dominerande i tumlarnas födoval men skarpsill och smörbulvar är vanliga (Havs- och vattenmyndigheten, 2021). Torskens och sillens bevarandestatus på beståndsnivå avgörs knappast av ytterligare riktade regleringar för dessa bestånd i det aktuella området. Detta sker genom åtgärder på beståndsnivå inom ramen för GFP.

Angående hotbilden kring tillgång på bytesfisk och påverkan på näringsväv vill SFPO påpeka att många forskare menar att övergödning och klimatförändring orsakar stora problem för fiskbestånden i Östersjön. För en organisation som SFPO, som är mån om att följa förvaltningsbeslut på fiskets område och har varit och är drivande inom redskapsutveckling, är det anmärkningsvärt att åtgärdsförslagen i väldigt stor utsträckning träffar fisket men inte alls övergödning och klimat som i dagsläget är det som sannolikt påverkar fiskbestånden i Östersjön mest.

En prioriterad åtgärd i bevarandeplanen är att verka för att fiske efter arter som är hotade enligt Artdatabanken och är typiska för förekommande naturtyper inte ska förekomma. SFPO menar att för arter för vilka det finns fiskemöjligheter beslutade inom ramen för GFP måste ett fiske möjliggöras. Bifångstrisker kan hanteras med åtgärder enligt nedan.

SFPO, som under lång tid drivit utveckling av skonsamma fiskemetoder, ställer sig positiv till att verka för en övergång till och underlätta utveckling av fiskeredskap som inte är förknippade med eller endast innebär en försumbar risk för bifångst av marina däggdjur (främst tumlare) och sjöfågel innefattande akustiska anordningar, såsom pingers, eller andra anpassningar som gör att redskapen upptäcks bättre av berörda djurgrupper.

Bevarandeplanen presenterar en rad långtgående åtgärder som rör informationsinsamling; åtgärderna. Yrkesfisket har redan i dag omfattande rapporteringskrav vad gäller exv. bifångster och den föreslagna ytterligare rapporteringen skulle innebära en stor ansträngning. Det är viktigt för fisket att kunna visa att bifångster inte sker. De föreslagna åtgärderna torde dock vara förknippade med stora kostnader och SFPO har svårt att se nyttan med alla dessa förslag. Det är uppenbart att en analys av realism och kostnad-nytta behöver göras innan det tas beslut om dessa åtgärder. SFPO har svårt att se att proportionalitetsprincipen respekteras.

I bevarandeplanen anges att både gråsäl och knobbsäl bedöms ha fullgod bevarandestatus inom Natura 2000-området. Vidare sägs att jakt på populationer som är vikande, eller jakt i eller i närheten av vilo- och födosöksområden som utförs i sådan omfattning att den har skadlig påverkan på arters möjlighet att nyttja ett område, eller bibehålla eller nå gynnsam bevarandestatus utgör hot. För Natura 2000 områdets naturvärden gäller generellt att det krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. SFPO drar därför slutsatsen att skydds- och licensjakt på säl bör kunna

tillåtas i området. En sådan verksamhet torde inte kunna påverka sälförekomsten, som har fullgod bevarandestatus, på ett betydande sätt.

Förslaget till bevarandeplan innehåller också åtgärder vad gäller samverkansgrupper både på regional nationell nivå och internationell nivå. SFPO ser i alla sammanhang positivt på öppen och ärlig samverkan och dialog. Våra erfarenheter från samrådet under framtagandet av bevarandeplanen gör oss emellertid skeptiska till realismen i de ambitioner som Länsstyrelsen uttrycker. Samverkan med de ambitioner som skisseras är både resurs- och tidskrävande. Vi efterfrågar mer realism i dessa ambitioner.

SFPO har förståelse för att ett visst skydd av marin miljö är nödvändig och eftersträvansvärt, vilket är förenligt med GFP och EU:s miljö rätt. SFPO har dock förhoppningen att Länsstyrelsen i Skåne inte endast prioriterade inrättandet av marina skyddade områden med långtgående planer för bevarande och förvaltning, utan också gör avvägningar som gör det möjligt att bibehålla lokal marin livsmedelsproduktion i Skåne. Den lokala och regionala efterfrågan på marina skånska livsmedel är stor. Den kumulativa effekten av skyddade områden och andra areella marina anspråk i skånska vatten gör att förutsättningarna för marin lokal livsmedelsproduktion riskerar att gå förlorad.

Sammanfattningsvis anser SFPO att den föreslagna bevarandeplanen behöver omarbetas med ett kostnads-nytta-perspektiv och att lämpliga avvägningar görs för att säkerställa att förutsättningarna för marin lokal livsmedelsproduktion inte går förlorad.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman

Ingemar Berglund
Utredare